

Sygn. akt I Ca 544/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2022 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Joanna Składowska

Protokolant : Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 28 grudnia 2022 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa Z. M. (1)

przeciwko J. M.

o alimenty

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Wieluniu

z dnia 26 października 2022 roku, sygnatura akt III RC 89/22

I. zmienia zaskarżony wyrok w punktach 1, 3 i 4 w ten sposób, że:

A. w punkcie 1 podwyższa kwotę zasądzonych alimentów z 800 złotych do 1000 (jeden tysiąc) złotych;

B. punktowi 4 nadaje następującą treść: „zasądza od J. M. na rzecz Z. M. (1) 3600 (trzy tysiące sześćset) złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty”;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. zasądza od J. M. na rzecz Z. M. (1) 150 (sto pięćdziesiąt) złotych z tytułu częściowego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 5 stycznia 2023 roku do dnia zapłaty.

Sygn. akt **I Ca 544/22**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 26 października 2022 r., wydanym pod sygn. akt III RC 89/22, Sąd Rejonowy w Wieluniu zasądził od J. M. na rzecz małoletniej Z. M. (1) alimenty w kwocie po 800 złotych miesięcznie, płatne z góry do 10. dnia każdego miesiąca do rąk matki małoletniej - M. M. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności, poczynając od 29 marca 2022 r. (pkt 1) oraz na rzecz M. M. 4 000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 29 marca 2022 r. z tytułu zwrotu kosztów związanych z ciążą i porodem oraz kosztów wyprawki dla małoletniej (pkt 2), oddalając powództwo w pozostałej części (pkt 3), znosząc wzajemnie pomiędzy stronami koszty procesu (pkt 4), nie obciążając pozwanego kosztami sądowymi (pkt 5) oraz nadając wyrokowi w pkt. 1. rygor natychmiastowej wykonalności (pkt 6).

Rozstrzygnięcie zapadło przy następujących ustaleniach i wnioskach:

Małoletnia Z. M. (1) urodziła się (...) w Ł..

Pochodzi z nieformalnego związku pozwanego J. M. i M. M.. Ustalenie ojcostwa nastąpiło w drodze orzeczenia sądowego. Wyrokiem z 9 marca 2022 r., wydanym w sprawie sygn. akt V RC 715/21, Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi ustalił, iż J. M. jest ojcem małoletniej Z. M. (2), nadał małoletniej nazwisko (...) i ograniczył władzę rodzicielską pozwanego do współdecydowania o istotnych sprawach dziecka.

W okresie, kiedy strony pozostawały w związku, powódka była zatrudniona jako farmaceutka i miesięcznie otrzymywała wynagrodzenia w wysokości 4 000 złotych netto. Po zajściu w ciążę przebywała na zwolnieniu lekarskim i otrzymywała zasiłek chorobowy w wysokości 100% wynagrodzenia. Następnie, po urodzeniu dziecka, od czerwca 2021 r. przebywała na urlopie macierzyńskim i pobierała zasiłek macierzyński w wysokości 3 450 - 3 500 złotych miesięcznie.

Pozwany w trakcie związku z powódką pracował jako sprzedawca w sklepach należących do jego rodziców. Rodzice pozwanego prowadzą w Ł. dwa sklepy motoryzacyjne. Następnie podjął pracę jako sprzedawca w salonie samochodowym z wynagrodzeniem w wysokości ok. 2 200 - 2 100 złotych miesięcznie. Od 1 lutego 2022 r. podjął pracę w firmie (...) jako przedstawiciel handlowy. Miesięcznie zarabia ok. 3 036 złotych netto. Czasami otrzymuje premię. Ostatnio w wysokości 250 złotych netto. Dysponuje także samochodem służbowym.

Pozwany początkowo nie łożył na utrzymanie córki. Pierwsze alimenty w wysokości 500 złotych przekazał powódce w marcu 2022 r., zgodnie z postanowieniem Sądu o udzieleniu zabezpieczenia.

Powódka w zasadzie samodzielnie pokryła koszty zakupu wyprawki dla dziecka oraz koszty związane z ciążą i porodem.

Małoletnia jako wcześniak pozostaje pod stałą opieką lekarzy specjalistów. Matka początkowo co pół roku jeździła z małoletnią na kontrolę do kardiologa na oddział patologii noworodka w Ł.. Obecnie kontrole odbywają się w szpitalu (...) w Ł.. Na dojazdy matka wydatkuje kwotę 100 złotych. Ostatnio wykonywała małoletniej badanie - echo serca, za które zapłaciła 300 złotych. Małoletnia przeszła dwa takie badania. Kolejne będzie miała za rok. Ponadto małoletnia ma stwierdzoną nadwzroczność. Pozostaje pod opieką okulisty. Wizyty są dwa razy w roku. Koszt jednej wizyty to kwota 200 złotych.

Wyłącznie matka sprawuje bezpośrednią pieczę i zajmuje się wychowaniem powódki. Obecnie średnio koszt utrzymania małoletniej kształtuje się na poziomie ok. 1 500 złotych miesięcznie. Na kwotę tę składają się następujące wydatki: wyżywienie - 300 złotych, zakup odzieży i obuwia - 250 złotych, środków czystości - 440 złotych. Małoletnia od września 2022 r. zaczęła uczęszczać do żłobka. Koszt pobytu w żłobku to kwota 602 złote. Dojazd (12 km w obie strony) to koszt ok. 160 złotych. Matka dziecka korzysta także z pomocy opiekunki do małoletniej. Stawka wynagrodzenia za godzinę wynosi 15 złotych. Ponadto, do sierpnia 2022 r., co dwa tygodnie, uczęszcza z małoletnią na rehabilitację z uwagi na koślawość stopy. Miesięcznie koszty z tego tytułu wynoszą 220-260 złotych. Matka nie korzysta ze zdrowotnej opieki państwowej z uwagi na długie terminy oczekiwania.

M. M. od 1 lipca 2022 r. podjęła pracę w zawodzie. Otrzymuje wynagrodzenie 5 000 złotych miesięcznie netto. Mieszka u swoich rodziców w domu jednorodzinnym w W.. Nie prowadzi z nimi wspólnego gospodarstwa domowego. Ponosi natomiast połowę kosztów utrzymania domu.

J. M. ma 33 lata. Jest kawalerem. Ma wykształcenie wyższe. Nie choruje przewlekle. Nadal pracuje w firmie (...) jako przedstawiciel handlowy z miesięcznym wynagrodzeniem ok. 3 036 złotych netto. Mieszka samodzielnie w domu

jednorodzinny znajdującym się na jednej posesji z domem rodziców. Przeprowadził remont generalny tego domu. Ponosi koszty jego utrzymania.

W ocenie Sądu, w powyższym stanie faktycznym, na podstawie art. 133 oraz 135 k.r.o., powództwo o alimenty jest uzasadnione tylko częściowo.

Małoletnia pozostaje pod opieką swojej matki, na której ciążyą wszystkie obowiązki opiekuńczo - wychowawcze. Pozwany ma kontakt z dzieckiem, dokonał także zakupu kilku drobnych prezentów na rzecz małoletniej. Z istoty ojcostwa (macierzyństwa) wynika obowiązek dostarczania środków utrzymania dla małoletniej. Obowiązek ten obciąża oboje rodziców w równej mierze. W każdym przypadku wyznacznikiem jego zakresu są możliwości zarobkowe i majątkowe każdego z rodziców oraz usprawiedliwione potrzeby małoletniego.

W przedmiotowej sprawie bezsporne jest, iż możliwości zarobkowe pozwanego są na porównywalnym poziomie, co możliwości zarobkowe matki małoletniej. Sąd orzekając

o wysokości alimentów badał w sposób szczególny usprawiedliwione potrzeby małoletniej

i ustalił je na poziomie około 1 500 złotych miesięcznie. A zatem, mając na uwadze usprawiedliwione potrzeby małoletniej związane z jej wiekiem i możliwości zarobkowe rodziców, w tym osobiste starania matki o opiekę i wychowanie małoletniej, Sąd uznał za zasadne zasądzić od pozwanego na rzecz małoletniej córki z tytułu alimentów kwotę 800 złotych miesięcznie.

Ustalając czas, od którego orzeczono alimenty, Sąd przyjął datę złożenia pozwu, zgodnie z wnioskiem powódki.

Powództwo ponad kwotę 800 złotych, jako zbyt wygórowane zostało oddalone.

Rozstrzygając w przedmiocie żądania M. M. zasądzenia od pozwanego sumy

4 000 złotych z tytułu zwrotu kosztów związanych z ciążą i porodem, Sąd uznał, iż zasługuje ono na uwzględnienie na podstawie art. 141 § 1 k.r.o.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 100 k.p.c., Sąd odstąpił od obciążania pozwanego kosztami sądowymi.

Na podstawie art. 333 § 1 k.p.c. z urzędu nadano wyrokowi w części dotyczącej zasądzonych alimentów rygor natychmiastowej wykonalności.

Pełnomocnik małoletniej powódki wniósł apelację od powyższego wyroku, zaskarżając orzeczenie w części, tj. w zakresie punktów 3 i 4 wyroku, zarzucając:

1. naruszenie prawa procesowego, tj. art. art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 316 § 1 k.p.c. poprzez:

a. niewłaściwe ustalenie przez Sąd pierwszej instancji możliwości majątkowych oraz zarobkowych pozwanego, objawiające się w pominięciu faktu posiadania przez pozwanego wyższego wykształcenia, zamieszkiwania przez pozwanego w dużym mieście oraz jego dodatkowych źródeł dochodu w postaci wpływów z tytułu pomagania przez pozwanego jego rodzicom w prowadzeniu działalności gospodarczej, jak również pominięcie braku wydatków pozwanego w zakresie utrzymania i kosztów mieszkania z uwagi na zamieszkiwanie w budynku usytuowanym na posesji należącej do jego rodziców;

b. niewłaściwe ustalenie przez Sąd pierwszej instancji, że usprawiedliwione koszty utrzymania małoletniej powódki kształtują się na poziomie kwoty 1 500 złotych miesięcznie;

c. nieuwzględnienie przez Sąd pierwszej instancji, przy ustalaniu wysokości świadczenia alimentacyjnego, osobistych starań przedstawicielki ustawowej małoletniej powódki związanych z utrzymaniem i wychowaniem małoletniej, co objawiło się w zasądzeniu od pozwanego wyłącznie kwoty 800 złotych tytułem alimentów w sytuacji, gdy koszty utrzymania dziecka zostały oszacowane na kwotę 1 500 złotych, co prowadzi do zupełnej dysproporcji obowiązków pomiędzy stronami ze szkodą dla przedstawicielki ustawowej małoletniej powódki, bowiem cały wysiłek włożony przez przedstawicielkę ustawową małoletniej powódki został przez Sąd pierwszej instancji wyceniony na kwotę 100 złotych;

2. naruszenie prawa procesowego, tj. art. 103 § 1 k.p.c. poprzez niewłożenie na pozwanego obowiązku zwrotu kosztów zastępstwa procesowego pomimo tego, że wytoczenie niniejszego powództwa oraz czas jego trwania spowodowane było niesumieństwem i oczywiście niewłaściwym postępowaniem;

3. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 135 § 1 k.r.o. poprzez ustalenie zakresu świadczenia alimentacyjnego pozwanego względem małoletniej na podstawie dochodów uzyskiwanych przez pozwanego, a nie na podstawie jego możliwości zarobkowych i majątkowych.

W oparciu o wskazane zarzuty, skarżący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz małoletniej powódki tytułem alimentów kwoty po 1 100 złotych miesięcznie, począwszy od daty wytoczenia powództwa, płatnej z góry do 10. dnia każdego miesiąca do rąk matki małoletniej - M. M., wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz małoletniej powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;

2. zasądzenie od pozwanego na rzecz małoletniej powódki kosztów postępowania za drugą instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany domagał się oddalenia apelacji na koszt powódki.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki jest częściowo zasadna.

Wbrew zarzutom, Sąd Rejonowy ustalił prawidłowo możliwości zarobkowe pozwanego, przyjmując, że są one na porównywalnym poziomie co możliwości zarobkowe matki małoletniej, a więc wyższym, aniżeli dochód przez pozwanego deklarowany.

Ponadto, dokonując ustaleń faktycznych, Sąd pierwszej instancji szczegółowo wymienił ponoszone przez matkę na utrzymanie małoletniej powódki wydatki. Choć apelujący kwestionuje prawidłowość tych wyliczeń, nie wyjaśnia, dlaczego przyjęta kwota nie jest właściwa, jakie wydatki zostały pominięte, czy niedoszacowane oraz nie określa, jak winno się przedstawiać prawidłowe jego zdaniem ustalenie w tym zakresie. Taki sposób sformułowania zarzutu nie pozwala na analizę jego zasadności, a tym samym na podważenie dokonanych przez Sąd Rejonowy ustaleń. Analogiczne uwagi są zresztą aktualne co do zarzutu w zakresie zaniżenia możliwości zarobkowych pozwanego. Skarżący także nie wyjaśnia i nie uzasadnia, jaki poziom dochodów i na podstawie jakich dowodów uznać należy jego zdaniem za właściwy.

Zgodzić należy się natomiast z zarzutem naruszenia prawa materialnego.

Na podstawie art. 135 § 2 k.r.o., realizacja obowiązku alimentacyjnego może polegać na osobistych staraniach o utrzymanie i wychowanie uprawnionego dziecka, które nie jest w stanie utrzymywać się samodzielnie. Oczywiście jest, że w przypadku małoletniego dziecka, które zamieszkuje z jednym z rodziców, zakres obowiązków tego rodzica wobec dziecka jest znacznie szerszy niż tego z rodziców, które tylko w wyznaczonych terminach kontaktuje się

z dzieckiem. Na rodzicu, z którym dziecko zamieszkuje, koncentrują się w zasadzie wszystkie obowiązki związane z jego wychowaniem i codzienną troską o nie. Osobiste starania o utrzymanie i wychowanie polegają na zapewnieniu całodobowej opieki, troski o rozwój fizyczny i umysłowy, a także wykonywaniu takich czynności jak pranie, gotowanie czy sprząkanie. Zatem, choć oboje rodzice zobowiązani są do alimentacji, to w wielu wypadkach przyjęcie, że ustalone na określonym poziomie koszty utrzymania dziecka powinny być dzielone po połowie, jest nie do pogodzenia z treścią art. 135 § 2 k.r.o. Trudno oczywiście wskazać choćby procentowy udział każdego z rodziców w kosztach utrzymania, a szczegółowy zakres obowiązku każdego z nich zależy od okoliczności konkretnego wypadku. O tym, czy obowiązek alimentacyjny wobec dziecka został wyczerpany w całości lub w części przez osobiste starania o jego osobę, decyduje natomiast głównie wiek dziecka. Im dziecko jest młodsze, tym obowiązek alimentacyjny w tej postaci ma znacznie większy wymiar.

Mając na uwadze miesięczny koszt utrzymania powódki - 1 500 złotych oraz jej wiek, należy zgodzić się ze skarżącym, że Sąd Rejonowy nie uwzględnił w należyтым stopniu osobistego wkładu matki małoletniej w opiekę i wychowanie, dopuszczając się tym samym naruszenia powołanego wyżej przepisu.

W ocenie Sądu Okręgowego, kwotą właściwą w kontekście wymiaru osobistej pieczy sprawowanej przez matkę jest 1 000 złotych miesięcznie.

Mając na uwadze powyższe, na zasadzie art. 386 § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok, podwyższając zasądzoną na rzecz powódki kwotę do 1 000 złotych. Nie może budzić wątpliwości istnienie po stronie pozwanego możliwości majątkowych do alimentowania córki na tym poziomie. Jest on osobą młodą, wykształconą, zdrową, w pełni zdolną do pracy i nie ma poza powódką innych osób na utrzymaniu.

W pozostałym zaś zakresie apelacja, jako bezzasadna podlegała z mocy art. 385 k.p.c. oddaleniu.

Zmiana pkt 1. wyroku wiązała się to z koniecznością korekty orzeczenia w zakresie kosztów procesu. Miał tu zastosowanie art. 100 zdanie drugie k.p.c., skoro roszczenie powódki zostało uwzględnione w ponad 90%, a zatem zasądzeniu podlegały od pozwanego na rzecz powódki w całości poniesione koszty zastępstwa procesowego obliczone wg stawki opłaty minimalnej - 3 600 złotych (§ 2 pkt 5 w zw. z § 9 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r.).

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c., zasądzając od pozwanego na rzecz powódki 150 złotych. Apelacja została uwzględniona w 2/3, a zatem skarżącą obciąża 1/3 kosztów. Łącznie wyniosły one 900 złotych. Zatem powódka winna ponieść koszty w wysokości 300 złotych, poniosła 450 złotych, różnica to 150 złotych.

Wysokość opłat za czynności pełnomocników ustalono na podstawie § 2 pkt 3 oraz § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r.